

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบชิปปา ในวิชาฟิสิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2006 โรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพนทอง อำเภอ นาทรายทอง นครหลวงเวียงจันทน์ (ประเทศลาว) ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอดังต่อไปนี้

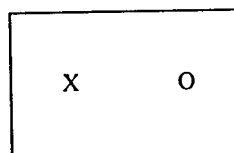
1. ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
2. รูปแบบในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้วิจัย ครูผู้ร่วมวิจัย จำนวน 1 คน คือครูสอนวิชาฟิสิกส์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 /1 โรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพนทอง อำเภอ นาทรายทอง นครหลวงเวียงจันทน์ จำนวน 54 คน

2. รูปแบบในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย ก่อนการทดลอง (Pre-experimental Design) ชนิดไม่มีกลุ่มเปรียบเทียบโดยศึกษาผลหลังจัดกิจกรรม (Post test) รูปแบบ One – Shot Case study (ลัดดา -อะชะวงศ์, 2543) ตามแผนภูมิดังนี้

X การเรียนการสอนแบบ ชิปปา

O วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Posttest)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

- 1) แผนการสอนเรื่อง งานและพลังงาน รูปแบบ ชิปปา จำนวน 8 แผน
- 2) แบบบันทึกความคิดเห็นของผู้ร่วมวิจัย
- 3) แบบบันทึกความคิดเห็นของนักเรียน
- 4) แบบบันทึกหลังสอนของผู้วิจัย
- 5) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือกตอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามจุดประสงค์

การเรียนรู้ เรื่องงานและพลังงานวิชาฟิสิกส์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

4. การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

4.1 แผนการสอนตามรูปแบบชิปปา(CIPPA) วิชาฟิสิกส์ เรื่อง งานและพลังงาน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแผนการสอนดังนี้

- 1) ศึกษาหนังสือ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยใช้รูปแบบ ชิปปา
 - 2) ศึกษาเนื้อหาและจุดประสงค์วิชาฟิสิกส์เรื่อง งานและพลังงานของกระทรวงศึกษาธิการ
- ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้แผนการสอนจำนวน 8 แผนการสอนดังต่อไปนี้
(1) เรื่อง มวล และน้ำหนักของวัตถุ	จำนวน 100 นาที
(2) เรื่อง แรงและงาน	จำนวน 100 นาที
(3) เรื่อง กำลัง	จำนวน 100 นาที
(4) เรื่อง กฎการอนุรักษ์งาน	จำนวน 100 นาที
(5) เรื่อง เครื่องกล	จำนวน 100 นาที
(6) เรื่อง พลังงานศักย์	จำนวน 100 นาที
(7) เรื่อง พลังงานจลน์	จำนวน 100 นาที
(8) เรื่อง กฎการอนุรักษ์พลังงาน	จำนวน 100 นาที
- 2) สร้างแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ตามรูปแบบชิปปา(CIPPA) จำนวน 8 แผนการสอน
 - 3) นำแผนการสอนเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ พิจารณาความถูกต้องของเนื้อหาและความถูกต้องตามหลักการของชิปปา(CIPPA) รวมทั้งการใช้ภาษา
 - 4) นำแผนการสอนมาปรับปรุงแก้ไข
 - 5) นำแผนการสอนไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 ของโรงเรียนมัธยมตอนปลาย อี้ได อำเภอนาทายทอง นครหลวงเวียงจันทน์ ในวันที่ 22 มีนาคม – 17 เมษายน 2006 เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้วิจัยและตรวจสอบความสัมพันธระหว่างเวลา กับเนื้อหา
 - 6) นำแผนดังกล่าวมาพิจารณาแล้ว มาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่งจนได้แผนที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติการสอนจริงในการทดลอง

4.2 แบบบันทึกความคิดเห็นของครูผู้ร่วมวิจัย วิชาฟิสิกส์ เรื่องงานและพลังงาน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างดังนี้

- 1) ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบของเครื่องมือ
- 2) ดำเนินการสร้างแบบบันทึกความคิดเห็นของครูผู้ร่วมวิจัย เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แบบ ชิปปา
- 3) นำแบบบันทึกความคิดเห็นของผู้ร่วมวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องด้านเนื้อหาและภาษา
- 4) นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์และนำไปใช้จริง

4.3 แบบบันทึกความคิดเห็นของนักเรียน วิชาฟิสิกส์ เรื่องงานและพลังงาน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างดังนี้

- 1) ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบของเครื่องมือ
- 2) ดำเนินการสร้าง แบบบันทึกความคิดเห็นของนักเรียน เป็นแบบเลือกตอบตามระดับความคิดเห็น 3 ระดับคือ มาก ปานกลาง น้อย ตามกระบวนการสอน แบบซิปปา (CIPPA) คือด้วยตนเอง การมีปฏิสัมพันธ์ การเคลื่อนไหวร่างกาย การเรียนรู้กระบวนการและการนำความรู้ที่ได้เรียนไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ของผู้เรียนและแบบคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับสื่อ สิ่งที่นักเรียนชอบ-ไม่ชอบ และความคิดเห็นอื่น ๆ
- 3) นำแบบบันทึกความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องด้านเนื้อหาและภาษา
- 4) นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์และนำไปใช้จริง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการสะท้อนผลการปฏิบัติ

ในแบบบันทึกความคิดเห็นของนักเรียน ในหัวข้อที่ 1 การแสดงความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนที่นักเรียนได้มีการเรียนรู้ตามกระบวนการสอนแบบซิปปา (CIPPA) โดยให้นักเรียนพิจารณาเลือกตอบตาม 3 ระดับ ได้แก่ มาก ปานกลาง น้อย โดยกำหนดคะแนนดังนี้

มาก	มีคะแนนเป็น 3
ปานกลาง	มีคะแนนเป็น 2
น้อย	มีคะแนนเป็น 1

การแปลผลใช้เกณฑ์การแบ่งคะแนนเฉลี่ยเพื่อแปลผลระดับในแต่ละด้านใช้เกณฑ์อธิบายตัวแปรซึ่งใช้เกณฑ์แบ่งช่วงคะแนน (Class Interval) จากสูตร ประคอง กรรณสูตร (อ้างในบุญยงค์ ชาติ, 2547)

$$\text{ช่วงห่างของค่าเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{ช่วงห่างของค่าเฉลี่ย} = \frac{3 - 1}{3} = 0.66$$

ช่วงห่างของค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.66 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นน้อย

ช่วงห่างของค่าเฉลี่ย 1.67 – 2.33 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นปานกลาง

ช่วงห่างของค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.00 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นมาก

4.4 แบบบันทึกหลังสอนของผู้วิจัย วิชาฟิสิกส์ เรื่องงานและพลังงาน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างดังนี้

- 1) ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบของเครื่องมือ
- 2) สร้างแบบบันทึกประจำวันของผู้วิจัย เป็นแบบคำถามปลายเปิด โดยสร้างคำถามตามกระบวนการสอนแบบซิปปา (CIPPA MODEL) คือการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง การมีปฏิสัมพันธ์ การเคลื่อนไหวร่างกาย การเรียนรู้กระบวนการและการนำความรู้ที่ได้เรียนไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ของผู้เรียน
- 3) นำแบบบันทึกประจำวันของผู้วิจัย เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไข

4) ปรับปรุงและแก้ไขให้สมบูรณ์แล้วนำไปใช้จริง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการสะท้อนผลการปฏิบัติ

4.5 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาฟิสิกส์ เรื่องงานและพลังงาน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างดังนี้

- 1) ศึกษาวิธีการและหลักเกณฑ์ในการออกข้อสอบปรนัยแบบ 4 ตัวเลือกตอบจากหนังสือการวัดและประเมินผลต่าง ๆ
- 2) ศึกษาเนื้อหาวิชาฟิสิกส์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง งานและพลังงานของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
- 3) วิเคราะห์เนื้อหา เรื่องงานและพลังงาน จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม แล้วสร้างแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ
- 4) นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความสอดคล้องเชิงพฤติกรรม และความเหมาะสมของภาษา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ได้ข้อสอบข้อที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 48 ข้อ และตัดออก 2 ข้อ โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์, 2537)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
 $\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

- 5) นำแบบทดสอบจำนวน 48 ข้อที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไข และปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 ของโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิทอง อำเภอนาทราชทอง นครหลวงเวียงจันทน์ ซึ่งผ่านการเรียนเรื่องงานและพลังงานมาแล้วจำนวน 52 คนในวันที่ 23 มีนาคม ค.ศ. 2006
- 6) นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80 ได้ข้อสอบจำนวน 36 ข้อ ซึ่งมีค่า p อยู่ระหว่าง 0.21 – 0.79 และค่า r อยู่ระหว่าง 0.21 – 0.72 โดยใช้สูตรดังนี้ (ลัดดา อะยะวงศ์, 2543)

$$P_i = \frac{n_H + n_L}{N_H + N_L} \quad \text{และ} \quad r_i = \frac{n_H - n_L}{N_{H,L}}$$

P_i คือ ดัชนีความยากง่ายของข้อที่ i r_i คือ ดัชนีอำนาจจำแนกข้อที่ i
 n_H คือจำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อที่ i ถูก n_L คือจำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อที่ i ถูก
 $N_{H,L}$ คือ จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำที่ตอบข้อที่ i

7) นำแบบข้อสอบจำนวน 36 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2006 โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา ที่ผ่านการเรียนเรื่องงานและพลังงานมาแล้วเพื่อหาความเชื่อมั่นของข้อสอบ ด้วยวิธีวัดความคงที่ภายใน (Reliability KR-20) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบเท่ากับ 0.76 โดยใช้สูตรดังนี้ (จามนิตย์ ธาตุทอง, 2533)

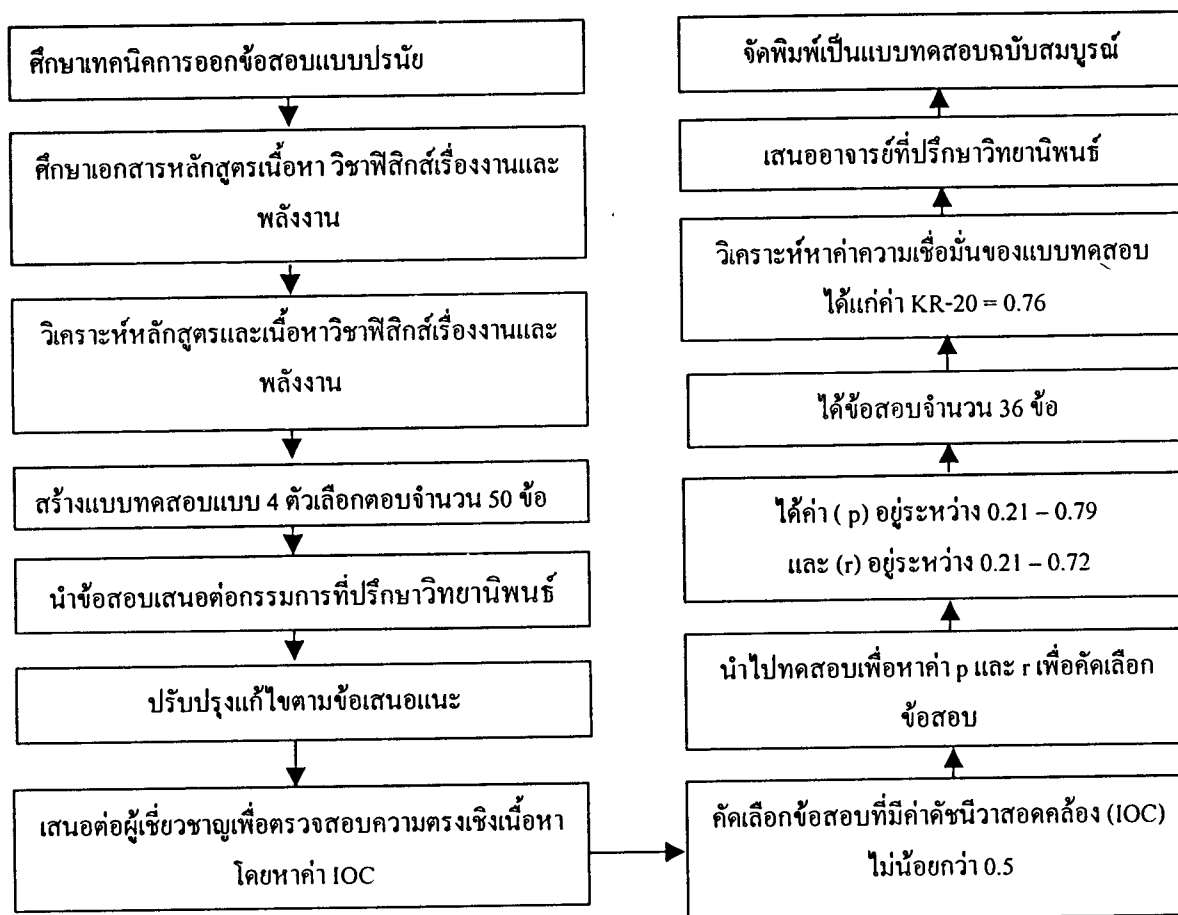
$$KR-20 = \left(\frac{K}{K-1} \right) \left(1 - \frac{\sum pq}{\delta^2} \right)$$

KR-20 คือ ความเชื่อมั่น q คือ สัดส่วนของคนที่ตอบข้อสอบผิด
 K คือ จำนวนข้อสอบ σ^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนน
 P คือ สัดส่วนของคนที่ตอบข้อสอบถูก

8) นำแบบทดสอบเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วจัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์

9) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

สรุปขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ภาพที่ 4 แสดงลำดับขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อประเมินผล

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่าง 18 เมษายน – 16 พฤษภาคม 2006 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2005-2006 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

- 1) ปฐมนิเทศวิธีการและแผนการสอน 100 นาที
- 2) ทำการสอนตามรูปแบบชิปปา (CIPPA) จำนวน 8 แผน ๆ ละ 100 นาที
- 3) หลังจากสิ้นสุดการสอนในแต่ละครั้งให้นักเรียนตอบแบบบันทึกความคิดเห็นของนักเรียน
- 4) เมื่อสอนเสร็จ 8 แผนทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายโดยใช้

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผู้วิจัยดำเนินการสอบเอง ใช้เวลา 100 นาที

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ประเภท คือ

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยนำเอาข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมจาก แบบบันทึกความคิดเห็นของผู้ร่วมวิจัยและนักเรียนในแต่ละแผนการสอนมาสรุปตีความหมายแล้วรายงานผลในรายงานการวิจัยในลักษณะการบรรยาย (เล่าเรื่อง)

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ นำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์ เรื่อง งานและพลังงานโดยนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนมาวิเคราะห์ หาค่าสถิติโดยใช้ค่าร้อยละ (%) เพื่อพิจารณาว่ามีจำนวนนักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของนักเรียนทั้งหมดผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 60 ของคะแนนเต็มหรือไม่